

1. Planuję realizować różnego rodzaju kursy komputerowe. Czy przewiduje się jakiś limit tak jak to zostało wpisane np. przy kursach kosmetycznych? Lub czy są limity na obsługę samego szkolenia tzn. koszty cateringu, koszty materiałów, koszty trenera, koszty lokalu itp.

„Lista najczęściej finansowanych towarów i usług” będąca Załącznikiem nr 7 do Regulaminu konkursu nie stanowi katalogu zamkniętego i może być rozszerzana o inne pozycje. Stawki ujęte w tej liście są stawkami dopuszczalnymi, co oznacza, że ich wysokość założona w budżecie projektu podlega indywidualnej ocenie i nie jest automatycznie akceptowana przez osoby weryfikujące. Przyjęcie dopuszczalnej stawki nie oznacza również, że dany rodzaj wydatku będzie akceptowany w każdym projekcie – przy ocenie niezbędności wydatku będzie brana pod uwagę m.in. specyfika projektu. Koszty obsługi samego szkolenia (koszty cateringu, koszty lokalu) są ujęte w zestawieniu. Należy również mieć na uwadze, że zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” oraz zapisami „Zasad kwalifikowalności wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020” w ramach projektu wydatki muszą zostać ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji.

2. Tworząc budżet projektu i przypisując do niego konkretne zadania m.in. szkolenia zawodowe związane z podnoszeniem kwalifikacji. Szkolenie zawodowe dotyczy: Opiekun osób starszych. Szkolenie to w swoim zakresie programowym będzie miało również moduł językowy. Czy ten moduł rozliczamy według stawek jednostkowych. Czy traktujemy jako element szkolenia zawodowego i rozliczamy je jak zwykły wydatek?

W konkursie nie przewiduje się stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków w postaci stawek jednostkowych, zgodnie z „Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” z dnia 10.04.2015 r.: „stosowanie stawek jednostkowych jest możliwe tylko i wyłącznie za zgodą IZ PO oraz o ile wynika to z wytycznych programowych lub regulaminu konkursu albo dokumentacji dotyczącej wyboru projektów w trybie pozakonkursowym”.

3. Na stronie 17 Regulaminu naboru "IOK rekomenduje, aby minimum 12% uczestników projektu zostało objętych szkoleniami kończącymi się nabyciem kwalifikacji zawodowych nadanych w wyniku walidacji i certyfikacji zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020”. Czy oznacza to, że pozostałe np. 30% uczestników objętych szkoleniami, może nabyć kwalifikacje zgodne z potrzebami rynku pracy

(zdiagnozowanymi na podstawie badań rynku, raportów WUP i innych dokumentów statystycznych), ale nie kończącymi się certyfikacją, a egzaminem wewnętrznym i uzyskaniem zaświadczenia o ukończeniu szkolenia?

Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie - Instytucji Zarządzającej RPO WM, WUP w Warszawie rekomenduje, aby wskaźnik „Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu” osiągnięty został na poziomie minimum 12%. W przypadku szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji konieczne jest spełnienie warunków dotyczących walidacji i certyfikacji. W ramach szkoleń prowadzących do uzyskania kompetencji, muszą zostać zrealizowane 4 etapy nabycia kompetencji zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych), zaś po zakończeniu szkolenia rezultaty muszą zostać zweryfikowane np. poprzez egzamin wewnętrzny, test, rozmowę oceniającą i porównane ze standardem wymagań. Certyfikaty i inne dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji powinny być rozpoznawalne i uznane w danym środowisku, sektorze lub branży. Spełnienie kryterium zapewni uzyskanie przez uczestników szkoleń konkretnej wiedzy, kwalifikacji i kompetencji zgodnych z ustalonymi standardami, co z kolei przyczyni się do zwiększenia efektywności oferowanego wsparcia. Niemniej jednak, rekomenduje się, aby dla jak największej liczby uczestników szkoleń/kursów oferowana była możliwość uzyskania certyfikatów, które są powszechnie rozpoznawalne przez pracodawców na rynku pracy, co wpłynie pozytywnie na wiarygodność uzyskanych kwalifikacji, zwłaszcza w kontekście poruszania się uczestników projektów po rynku pracy i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia.

4. Prośba o doprecyzowanie pojęcia osoby biernej zawodowo, która zgodnie z dokumentacją "w danej chwili nie pracuje i nie jest bezrobotną". Czy osoba niepracująca, nie będąca osobą bezrobotną może być zakwalifikowana do projektu na podstawie zaświadczenia z PUP, iż na dzień przystąpienia do projektu nie jest zarejestrowana w w/w urzędzie, jeśli w przeszłości była już zarejestrowana w PUP?

Zgodnie ze Słownikiem pojęć „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020” osoby bierne zawodowo to osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie pracują i nie są bezrobotne).

Do grupy biernych zawodowo zaliczamy m.in.:

- studentów studiów stacjonarnych;
- studentów studiów niestacjonarnych (studia wieczorowe, zaoczne), ale tylko wtedy gdy nie są zarejestrowani jako osoby;
- osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu

macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), ale tylko wtedy gdy nie są zarejestrowane jako osoby bezrobotne.

Zgodnie z podaną powyżej definicją, rozróżnienia pomiędzy statusem osoby bezrobotnej a biernej zawodowo należy dokonać na podstawie dokumentów (np. fakt potwierdzenia rejestracji w urzędzie pracy) jak i postawy potencjalnego uczestnika projektu tj. identyfikując stopień oddalenia danej osoby od rynku pracy, jej gotowość do podjęcia pracy i zaangażowanie w poszukiwanie zatrudnienia kwalifikujemy osobę do danej kategorii.

5. Na jaką kwotę wynagrodzenia za staże mogą liczyć uczestnicy projektu? Jest to 120 proc. zasiłku dla bezrobotnych, ale od jakiej kwoty zasiłku liczona jest ta stawka i ile dokładnie wynosi?

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze rynku pracy, Podrozdział 3.5 Warunki i procedury udzielania poszczególnych form wsparcia przez podmioty inne niż PUP-y Sekcja 3.5.2 Staże* pkt 3 „W okresie odbywania stażu stażyście przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę naliczane proporcjonalnie do liczby godzin stażu zrealizowanych przez stażystę”.

6. Czy pracodawcy, którzy przyjmą na staże uczestników projektu, mogą ewentualnie dopłacać do ich wynagrodzeń z własnych środków, tak by stażyści otrzymywali wyższe kwoty miesięcznych wynagrodzeń? Pytanie to zadają pracodawcy, którzy zdają sobie sprawę, że wynagrodzenie może okazać się zbyt niskie dla niektórych pracowników i z tego powodu można ich stracić (np. po przeszkoleniu przeniosą się do konkurencji).

W przypadku określania wysokości miesięcznego stypendium przysługującego stażyście w ramach projektu należy postępować zgodnie z zapisem odpowiedzi na pyt. 5 FAQ.

7. Czy uczestnicy projektu w sytuacji, gdy zostaną już przeszkoleni i rozpoczną staże, mogą bez żadnych konsekwencji w dowolnym momencie zrezygnować z udziału w projekcie, czy taka rezygnacja będzie się dla nich wiązać z konsekwencjami finansowymi?

Zgodnie z Załącznikiem 11 *Wymagania jakościowe i zasady realizacji wsparcia w zakresie Działania 8.2 Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo w ramach RPO WM 2014-2020* Częścią III pkt. 13, stanowiącym załącznik do Regulaminu Konkursu nr RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15, „Beneficjent na wniosek pracodawcy może pozbawić uczestnika projektu możliwości kontynuowania stażu/praktyki w przypadku:

- a) nieusprawiedliwionej nieobecności podczas więcej niż jednego dnia pracy,
- b) naruszenia podstawowych obowiązków określonych w regulaminie pracy,
- c) naruszenia przez uczestnika przepisów prawa i regulaminu pracy,

d) nierealizowania programu stażu/praktyki.

Pkt. 14 ww. dokumentu stanowi, iż „Beneficjent na wniosek uczestnika projektu może rozwiązać z pracodawcą umowę o odbyciu stażu/praktyki w przypadku nierealizowania przez pracodawcę warunków odbycia stażu/ praktyki”. Natomiast pkt. 15 ww. dokumentu informuje, że „Umowa zostaje rozwiązana w przypadku, gdy uczestnik projektu podczas odbywania stażu/ praktyki podejmie pracę zarobkową”.

8. Kto podpisuje umowę w sprawie staży z uczestnikami projektu-lider projektu czy konkretni pracodawcy, którzy przyjmują pracowników na staże?

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze rynku pracy*, Podrozdział 3.5 *Warunki i procedury udzielania poszczególnych form wsparcia przez podmioty inne niż PUP-y* Sekcja 3.5.2 *Staż* pkt 1 lit. a) „staż odbywa się na podstawie umowy, której stroną jest co najmniej stażysta oraz podmiot przyjmujący na staż, która zawiera podstawowe warunki przebiegu stażu, w tym okres trwania stażu, wysokość przewidywanego stypendium, miejsce wykonywania prac, zakres obowiązków oraz dane opiekuna stażu”

9. Czy z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach konkursu wskazanego w temacie niniejszego maila wyłączone są duże przedsiębiorstwa czy też wielkość przedsiębiorstwa nie ma tu znaczenia. Pytanie moje wynika z różnicy pomiędzy zapisami SZOOP w odniesieniu do typów Beneficjentów a zapisami regulaminu konkursu.

Zgodnie z „Komunikatem dotyczącym zmian w Regulaminie Konkursu zamkniętego nr RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15 w ramach RPO WM 2014-2020” z dnia 21 grudnia 2015 r. umieszczonym na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie wprowadzono zmianę dotyczącą zapisów w Rozdziale 3 dokumentu „3. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie projektu” (str. 18), w zakresie uszczegółowienia wpisu:

„O dofinansowanie projektu ubiegać mogą się Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), dużych przedsiębiorstw oraz PUP. O dofinansowanie projektu ubiegać mogą się wszystkie podmioty – z wyłączeniem podmiotów podlegających wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013 r. poz. 885 z późn. zm.); art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769 z późn. zm.), art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. 2014 r. poz. 1417). (...)”.

10. W dokumentacji zastosowany jest wymóg, aby szkolenia kończyły się m.in. egzaminem zewnętrznym potwierdzającym nabycie przez Uczestnika projektu kwalifikacji zawod. W interpretacji Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotyczącej uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego pojawia się zapis „[...] Po trzecie, umożliwi odniesienie kwalifikacji do jednego z ośmiu poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, a za jej pośrednictwem do Europejskiej Ramy Kwalifikacji. Ułatwi w ten sposób porównywanie ze sobą kwalifikacji funkcjonujących na krajowym i międzynarodowym rynku pracy [...]”. W jaki sposób Wnioskodawcy mają się odnieść do Europejskich Ram Kwalifikacji, skoro nasza ustawa krajowa, nie została w tym aspekcie jeszcze wdrożona? W jaki sposób Wnioskodawca ma spełnić ten wymóg?

W związku z brakiem wdrożenia ustawy krajowej odnoszącej się do zintegrowanego systemu kwalifikacji Wnioskodawca w celu spełnienia wymogów określonych w dokumentacji konkursowej w ramach ogłoszonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie konkursu powinien zapoznać się z regulacjami „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” oraz „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020”, albowiem przedmiotowe dokumenty określają warunki realizacji projektów, których celem jest uzyskanie kwalifikacji zawodowych. Zgodnie z zapisem ww. wytycznych jak również regulaminem konkursu, aby wsparcie w postaci szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji mogło zostać uznane za spełnione, uzyskiwane przez uczestników projektu kwalifikacje i nabywane przez nich kompetencje muszą być zweryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego sprawdzenia przyswojonej wiedzy. Ponadto, obowiązkiem Wnioskodawcy podczas realizacji przedmiotowego kryterium jest przeprowadzanie w ramach projektu tylko i wyłącznie takich szkoleń, które zapewnią uzyskanie przez uczestników konkretnej kwalifikacji lub kompetencji zgodnych z ustalonymi standardami tj. wymaganiami opisanymi w języku efektów uczenia się, które określają co dana osoba powinna wiedzieć, co potrafić, i jakie kompetencje społeczne powinna posiadać po zakończeniu danej formy wsparcia (kursu/szkolenia). Tak szczegółowo opisane szkolenie za pomocą ww. stwierdzeń jest zgodne z założeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji, będącej układem odniesienia dla kwalifikacji nadawanych w Polsce. Jednocześnie Wnioskodawca powinien pamiętać o istotnej różnicy pomiędzy uzyskiwaniem kwalifikacji a nabywaniem kompetencjami. W sytuacji, gdy Wnioskodawca w ramach projektu założy przeprowadzenie szkoleń kończących się uzyskaniem przez uczestnika projektu kwalifikacji zawodowych zobowiązany on będzie do przeprowadzenia walidacji za pośrednictwem właściwego do tego organu, rozumianej jako proces weryfikacji czy wymagania dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte, jak również certyfikacji, w wyniku której uczący się otrzyma od upoważnionej instytucji formalny dokument potwierdzający uzyskaną kwalifikację. Kluczowe jest, aby certyfikaty potwierdzające uzyskanie danej kwalifikacji były rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku/branży. W przypadku, gdy Wnioskodawca wybierze szkolenia prowadzące do nabycia kompetencji nie jest konieczne spełnienie warunków dotyczących walidacji, certyfikowania oraz rozpoznawalności dokumentów potwierdzających ich nabycie. Zgodnie

z „Wytocznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych) zobowiązany on będzie do przeprowadzenia weryfikacji nabycia kwalifikacji z wykorzystaniem 4 etapów obejmujących: zakres (określenie grupy docelowej i interwencji w ramach EFS), wzorzec (zdefiniowanie wymagań efektów uczenia się), ocenę (na podstawie wzorca) i porównanie (wyników etapu III z etapem II).

11. W interpretacji Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotyczącej uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego pojawia się informacja, że nadać kwalifikacje mogą m.in. instytucje rynku pracy. [...] Przykładem procesu prowadzącego do uzyskania kwalifikacji jest również przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane przez instytucje rynku pracy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przygotowanie zawodowe dorosłych stanowi formę praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowaną bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Ten instrument aktywizacji musi być realizowany zgodnie z programem przygotowania zawodowego obejmującym nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej oraz zakończyć się egzaminem potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie, egzaminem czeladniczym lub egzaminem sprawdzającym.[...]. Co to oznacza? Czy to oznacza, że możliwe jest certyfikowanie tej kwalifikacji w następujący sposób: Instytucja szkoleniowa w której odbywa się szkolenie powołała radę programową ustalającą zakres kwalifikacji którą powinien posiadać uczestnik po szkoleniu i na tej podstawie ustaliła wzorzec oceny oraz sposób przeprowadzenia egzaminu. Egzamin jest organizowany przez instytucję szkoleniową, ale w jego przeprowadzeniu uczestniczą 2 bezstronni eksperci (osoby posiadające doświadczenie postaci minimum 100 przeszkolonych osób). Po egzaminie wydawany jest certyfikat potwierdzający uzyskane kwalifikacje. Jeśli powyższy sposób nie jest możliwy, proszę o wskazanie prawidłowego sposobu certyfikacji tego typu szkoleń.

Przedstawiony sposób walidacji i certyfikacji przygotowania zawodowego dorosłych tj. praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych nie jest zgodny z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi uzyskiwania kwalifikacji zawodowych. Warunki realizacji egzaminu sprawdzającego po ukończeniu przygotowania zawodowego dorosłych określa ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 (Dz.U. 2004 Nr 99 poz. 1001), rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz.U. z 2012 r., poz. 1117) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych.

12. W wyjaśnieniu IZ dotyczącym uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego pojawia się informacja, że „system z uwagi na trwające prace nad zintegrowanym systemem kwalifikacji, nie jest możliwe wskazanie listy instytucji certyfikujących lub walidujących oraz samych

kwalifikacji. Każda instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie (IP, IZ) decyduje o uznaniu danego dokumentu za potwierdzający uzyskanie kwalifikacji na podstawie powyższych przesłanek. Docelowym katalogiem określającym możliwe do uzyskania kwalifikacje w Polsce powinny być kwalifikacje ujęte w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji, dla których został określony poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji. Kwalifikacje oraz instytucje będą wpisywane do ZRK po spełnieniu określonych wymagań (opis kwalifikacji, wymagania dotyczące walidacji, zasady zapewniania jakości).”. W jaki sposób instytucja może się wpisać do ZRK ? Z tego co nam wiadomo system nie został jeszcze uruchomiony, w jaki zatem sposób Wnioskodawcy mają odnieść się do powyższej interpretacji, skoro interpretacja i główny system certyfikacji, która miał za to odpowiadać, nie funkcjonuje? Wnioskodawcy nie mają możliwości zgłaszania konkretnych kwalifikacji do ZRK i zgłaszania się jako podmioty certyfikujące. Czy w takim wypadku sposób pomiaru kwalifikacji zawodowej oraz przedstawiane przez Państwo i IZ wyjaśnienia dotyczące kwalifikacji zawodowej nie powinny ulec zmianie? W procesie kształcenia oprócz wymienionych instytucji certyfikujących, na rynku jest wiele innych zawodów często premiowanych przez IP w dokumentacjach konkursowych, które nie mają odpowiednika w egzaminach państwowych. W jaki sposób wówczas wnioskodawcy mają postępować? Jak umożliwić nabycie uczestnikom kwalifikacji zawodowych?

Ze względu na wstrzymanie prac nad Ustawą o Zintegrowanym systemie Kwalifikacji (ZSK) Wnioskodawcy, WUP w Warszawie zaleca, aby Wnioskodawcy w przypadku realizacji szkoleń prowadzących do nabycia kwalifikacji zawodowych dokonywali wyboru tylko takich kursów/szkożeń w ramach projektu, które kończą się egzaminem państwowym przeprowadzonym przez upoważnioną do tego instytucję w drodze akredytacji. Do instytucji walidujących zalicza się centra egzaminacyjne, szkoły oraz niektóre instytucje szkoleniowe. W przypadku instytucji certyfikujących są to m.in.: okręgowe komisje egzaminacyjne, stowarzyszenia zawodowe, organy administracji publicznej, uczelnie. W przypadku wyboru innych szkoleń do realizacji w ramach projektu istnieje ryzyko, że nie spełnią one wyżej opisanych wymogów, tj. na przykład nie będą rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku, sektorze, branży.

13. Jak należy rozumieć kryterium dostępu nr 12? Czy jeśli jako Wnioskodawca podmiot złoży wniosek o dofinansowanie projektu, dopuszczalne jest wystąpienie przez ten sam podmiot w roli Partnera w innym wniosku o dofinansowanie? Czy jest dopuszczalne wystąpienie przez jeden podmiot w roli Partnera w dwóch wnioskach o dofinansowanie?

Po konsultacji odpowiedzi z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie – Instytucją Zarządzającą dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, kryterium dostępu nr 12 należy rozumieć, iż jeden podmiot działający jako Wnioskodawca lub Partner w projekcie składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu w ramach ogłoszonego konkursu. Złożenie jednego wniosku (jako Wnioskodawca) wyklucza możliwość wystąpienia w konkursie w roli Partnera.

14. Czy wskaźniki efektywności zatrudnieniowej dla projektów sprofilowanych na konkretną grupę docelową należy planować zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju wskazanym w piśmie nr DZF.I.8510.33.2015.SK.2, które stanowi, iż:

„W sytuacji gdy (...) sam projektodawca określił we wniosku wybrane grupy docelowe do których kierował będzie wsparcie, w takiej sytuacji projektodawca mierzy efektywność zatrudnieniową w projekcie wyłącznie w odniesieniu do grupy docelowej określonej we wniosku o dofinansowanie. Jeżeli projekt ma być skierowany w całości do jednej grupy docelowej np. osób z niepełnosprawnościami efektywność mierzona jest wyłącznie w odniesieniu do tej grupy, a w przypadku gdy uczestnik projektu posiada jednocześnie cechy innej grupy np. jest kobietą lub osobą długotrwale bezrobotną – nie jest konieczne uzyskanie w projekcie minimalnego poziomu efektywności zatrudnieniowej dla tych pozostałych grup.” ?

Zgodnie z zapisami „Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020” (Podrozdział 3.2. Sposób i metodologia mierzenia kryterium efektywności zatrudnieniowej w projekcie):

n) kryterium efektywności zatrudnieniowej jest mierzone w odniesieniu do grup docelowych (np. osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami). Jeżeli jeden uczestnik projektu kwalifikuje się do kilku grup docelowych, wówczas jest on wykazywany we wszystkich kategoriach, do których należy (np. długotrwale bezrobocie, niepełnosprawność)(...).

Jednakże, gdy projekt jest skierowany do jednej grupy docelowej (np. osoby niepełnosprawne), wówczas kryterium efektywności zatrudnieniowej należy mierzyć tylko dla tej grupy i w przypadku tego projektu minimalne poziomy kryterium efektywności zatrudnieniowej określone dla pozostałych grup docelowych nie mają zastosowania.

15. Czy w ramach konkursu możliwe jest zaplanowanie form wsparcia towarzyszącego dla uczestników szkoleń zawodowych i staży zawodowych w postaci zwrotu kosztów dojazdu oraz zwrotu kosztów opieki nad dzieckiem/osobą zależną?

Istnieje możliwość realizacji działań o charakterze dodatkowym wobec głównych działań w projekcie, ułatwiających dostęp grup docelowych do projektu. Działania takie powinny być racjonalne, efektywne oraz niezbędne do realizacji celów projektu. Koszty związane z przedmiotowym wsparciem muszą być uzasadnione w szczególności potrzebami grupy docelowej oraz wynikać z przeprowadzonej wcześniej diagnozy, w zakresie barier uniemożliwiających/ utrudniających uczestnikom udział w projekcie.

16. Czy w obszarze białej gospodarki możliwa jest realizacji szkoleń z zakresu opieki nad dzieckiem, w tym szkolenie „Opiekun w żłobku i klubie dziecięcym”?

Biała gospodarka dotyczy zawodów związanych z opieką nad osobami w wieku starszym i z opieką nad osobami niepełnosprawnymi a także z potrzebami tych osób. Szkolenie "Opiekun w żłobku i klubie dziecięcym" nie mieści się w pojęciu białej gospodarki.

17. Czy w ramach konkursu należy stosować konkretny standard dotyczący IPD?

Pakiet narzędzi na rzecz zwiększenia stopnia wykorzystania rezerw regionalnego rynku pracy, składa się z typów operacji wymienionych w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zgodnie z SZOOP RPO WM na lata 2014-2020 Kluczowym elementem zaproponowanego pakietu będzie diagnozowanie sytuacji osób bezrobotnych oraz pośrednictwo pracy. Obejmowało ono będzie przeprowadzenie analizy sytuacji zawodowej uczestnika projektu oraz zaplanowanie jego ścieżki kariery w formie Indywidualnego Planu Działań (IPD). W IPD zostanie określony rodzaj i zakres narzędzi niezbędnych do reaktywacji zawodowej osób objętych wsparciem. Planowane jest zastosowanie badań psychologicznych w szczególności w przypadkach zaplanowania kariery zawodowej w obszarze usług opiekuńczych. Efektem ww. wsparcia będzie skierowanie uczestnika projektu do zatrudnienia lub zdefiniowanie kolejnych kroków, prowadzących do jego podjęcia. Niniejszym typem operacji będą objęci wszyscy uczestnicy interwencji.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.) - art. 2 ust. 1 pkt 10a, art. 34a;

- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020, Podrozdział 3.4.

18. Czy poziom wskaźnika efektywności zatrudnionej co najmniej 39% dotyczy grupy docelowej „kobiety” jedynie w przypadku wskazania „kobiet” jako grupy docelowej, czy też każdej kobiety uczestniczącej w projekcie?

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej to stosunek liczby osób, które po zakończeniu udziału w projekcie podjęły pracę do liczby osób, które zakończyły udział w projekcie i odnosi się do wszystkich uczestników projektu, niezależnie od wybranej grupy docelowej. Jeżeli jeden uczestnik kwalifikuje się do kilku grup docelowych, wówczas jest on wykazywany we wszystkich kategoriach. Natomiast jeśli projekt przewidziany jest wyłącznie do jednej grupy (np. niepełnosprawni), wówczas kryterium efektywności należy mierzyć tylko dla tej grupy i w przypadku tego projektu minimalne poziomy efektywności zatrudnieniowej określone dla pozostałych grup nie mają zastosowania.

19. Kryterium dostępu nr 5 ma bardzo szeroki zakres, jednak jako kryterium dostępu oceniane jest ono na podstawie treści wniosku w systemie 0/1 (spełnia/niespełna). Jakie kryteria powinny spełniać zapisy wniosku aplikacyjnego (jakie elementy/zakres informacji będą brane pod uwagę przy ocenie), aby kryterium dostępu nr 5 zostało uznane za spełnione?

Kryterium dostępu nr 5 dotyczy wsparcia w postaci szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji, które muszą zostać zweryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego sprawdzenia przyswojonej wiedzy i uzyskanych kwalifikacji lub kompetencji (np. w formie egzaminu) oraz być potwierdzone odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Spełnianie kryterium weryfikowane jest na podstawie treści wniosku. Spełnianie któregokolwiek z kryteriów dostępu oraz kryteriów premiujących powinno zostać w sposób czytelny opisane w treści wniosku oraz być spójne z częścią budżetową wniosku.

20. Rekomendowane rozwiązanie w zakresie kryterium dostępu nr 5 dotyczy tego, aby minimum 12% uczestników zostało objętych szkoleniami kończącymi się nabyciem kwalifikacji zawodowych w wyniku walidacji i certyfikacji zgodnie z Wytycznymi. Jaki jest wymagany zakres informacji zawarty we wniosku aplikacyjnym świadczący o spełnianiu rekomendowanego rozwiązania w ramach kryterium dostępu nr 5? Pytanie nabiera szczególnego sensu ze względu na brak jednoznacznych regulacji prawnych we wskazanym zakresie.

W ramach konkursu RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15 WUP w Warszawie rekomenduje, aby minimum 12% uczestników projektu zostało objętych szkoleniami kończącymi się nabyciem kwalifikacji zawodowych, nadanych w wyniku walidacji i certyfikacji zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020”. Spełnienie rekomendacji zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku.

21. Czy w przypadku realizacji zajęć aktywizacyjnych rozwijających kompetencje osobiste np.: komunikatywność, asertywność, inne muszą zostać zrealizowane 4 etapy nabycia kompetencji zgodnie z Wytycznymi?

Zajęcia aktywizacyjne rozwijające kompetencje osobiste nie należą do szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji zawodowych. W przypadku, gdy Wnioskodawca wybierze szkolenia prowadzące do nabycia kompetencji osobistych nie jest konieczne spełnienie warunków dotyczących walidacji, certyfikowania oraz rozpoznawalności dokumentów potwierdzających ich nabycie.

22. Czy duże przedsiębiorstwa oraz Powiatowe Urzędy Pracy mogą w Działaniu 8.2 występować jako partnerzy projektu? – [zmiana interpretacji IZ RPO WM](#)

Zgodnie z interpretacją Komisji Europejskiej dotyczącą partnerstwa w projekcie 11 stycznia 2016 r. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie – Instytucja Zarządzająca RPO WM wydał nowe stanowisko w przedmiotowej sprawie. Partnerzy

projektu, z którymi beneficjent podpisał umowę na wdrożenie niektórych części projektu, nie muszą odpowiadać jednemu z rodzajów beneficjentów określonych w PO. W związku z powyższym, zarówno PUP jak i duże przedsiębiorstwa mogą występować w Działaniu 8.2 jako partnerzy.

23. Czy zatrudnienie specjalisty ds. rekrutacji oraz specjalisty ds. ewaluacji powinny stanowić koszty bezpośrednie czy też pośrednie?

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” koszty administracyjne związane z obsługą projektu stanowią koszty pośrednie. Katalog został wskazany w części 8.4 Koszty pośrednie w projektach finansowanych z EFS ww. Wytycznych.

24. Czy w szczegółowym opisie danego Zadania należy wymieniać produkty (jak to miało miejsce w projektach POKL) czy wystarczające jest przyporządkowanie odpowiednich wskaźników rezultatów i produktów.

Zgodnie z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 Wnioskodawca w ramach projektu jest zobowiązany do wskazania wartości docelowych dla wszystkich wskaźników (rezultatu i produktu). W przypadku, gdy w związku z założeniami projektu, wskaźnik określony jako obligatoryjny nie będzie faktycznie realizowany, należy go również wybrać i wskazać wartość docelową 0.

25. Regulamin konkursu 8.2 RPOWM stanowi, że wnioskodawca i partnerzy wspólnie i solidarnie pracują przez cały okres realizacji projektu. Partnerowi mogą też być przypisane we wniosku działania do realizacji np. szkolenia. Czy zakres/wielkość działań przypisanych partnerowi we wniosku jest limitowana ?

Zgodnie z Regulaminem konkursu pkt. 9 **Wymagania dotyczące partnerstwa w projekcie** beneficjent planujący realizację projektu w partnerstwie sam określa warunki wspólnej realizacji projektu w porozumieniu lub w umowie partnerskiej, które w szczególności ma określać: przedmiot porozumienia albo umowy, prawa i obowiązki stron, zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie. Ponadto, art. 33 *ustawy wdrożeniowej* (Dz. U z 2014 r. poz. 1146, z późn. zm. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020) w szczególności określa warunki kiedy może zostać utworzone partnerstwo. Ponadto, należy pamiętać, że samo zaangażowanie finansowe w przedsięwzięcie w postaci zapewnienia wkładu własnego po stronie jednego z partnerów bez jego dalszego udziału w realizacji projektu, nie będzie warunkiem wystarczającym dla uznania współpracy za partnerstwo. Udział partnera w realizacji projektu nie może mieć charakteru symbolicznego, nieznacznego czy pozornego. Oznacza to, wspólną realizację projektu przez beneficjenta i podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie partnerskiej. Należy podkreślić, że wszystkie partnerstwa

powinny być zawiązywane z uwzględnieniem pełnego potencjału podmiotów je tworzących, co z kolei powinno przyczynić się do wyeliminowania powstawania w przyszłości sytuacji, w której jeden z partnerów zleca usługę innemu partnerowi tego samego projektu.

26. Dotyczące wymogu odbycia przez uczestników 12% certyfikowanych szkoleń. Co w sytuacji, gdy uczestnik wliczony do obowiązkowej certyfikacji 12% - nie uzyska certyfikatu/nie zda egzaminu

Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie - Instytucji Zarządzającej RPO WM, WUP w Warszawie rekomenduje, aby wskaźnik „Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu” osiągnięty został na poziomie minimum 12%. W przypadku szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji konieczne jest spełnienie warunków dotyczących walidacji i certyfikacji. W ramach szkoleń prowadzących do uzyskania kompetencji, muszą zostać zrealizowane 4 etapy nabycia kompetencji zgodnie z „Wytocznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych), zaś po zakończeniu szkolenia rezultaty muszą zostać zweryfikowane np. poprzez egzamin wewnętrzny, test, rozmowę oceniającą i porównane ze standardem wymagań. Certyfikaty i inne dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji powinny być rozpoznawalne i uznane w danym środowisku, sektorze lub branży. Spełnienie kryterium zapewni uzyskanie przez uczestników szkoleń konkretnej wiedzy, kwalifikacji i kompetencji zgodnych z ustalonymi standardami, co z kolei przyczyni się do zwiększenia efektywności oferowanego wsparcia. Niemniej jednak, 12 % stanowi naszą rekomendację, aby Beneficjent dążył do tego, aby jak największa liczba Uczestników Projektu uczestniczących w szkoleniach/kursach oferowanych przez Beneficjenta, miała możliwość uzyskania certyfikatów, które są powszechnie rozpoznawalne przez pracodawców na rynku pracy, co wpłynie pozytywnie na wiarygodność uzyskanych kwalifikacji, zwłaszcza w kontekście poruszania się uczestników projektów po rynku pracy i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia. W przypadku, gdy Uczestnik szkolenia/kursu nie uzyska certyfikatu, nie będzie go można wykazać we wskaźniku „Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu”.

27. Czy wskaźnik „liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu” dotyczy tylko uczestników, którzy nabyli kwalifikacje zawodowe nadane w wyniku walidacji i certyfikacji zgodnie z „Wytocznymi ...” czy też uczestników, którzy nabyli kompetencje zweryfikowane w oparciu o cztery etapy?

Wskaźnik „liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu” odnosi się do osób, które nabyły kwalifikacje zawodowe nadane w wyniku walidacji i certyfikacji. Należy pamiętać o istotnej różnicy pomiędzy uzyskiwaniem kwalifikacji a nabywaniem kompetencjami. W sytuacji, gdy Wnioskodawca w ramach projektu założy przeprowadzenie szkoleń kończących się

uzyskaniem przez uczestnika projektu kwalifikacji zawodowych zobowiązany on będzie do przeprowadzenia walidacji za pośrednictwem właściwego do tego organu, rozumianej jako proces weryfikacji czy wymagania dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte, jak również certyfikacji, w wyniku której uczący się otrzyma od upoważnionej instytucji formalny dokument potwierdzający uzyskaną kwalifikację. Kluczowe jest, aby certyfikaty potwierdzające uzyskanie danej kwalifikacji były rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku/branży. W przypadku, gdy Wnioskodawca wybierze szkolenia prowadzące do nabycia kompetencji nie jest konieczne spełnienie warunków dotyczących walidacji, certyfikowania oraz rozpoznawalności dokumentów potwierdzających ich nabycie. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych) zobowiązany on będzie do przeprowadzenia weryfikacji nabycia kwalifikacji z wykorzystaniem 4 etapów obejmujących: zakres (określenie grupy docelowej i interwencji w ramach EFS), wzorzec (zdefiniowanie wymagań efektów uczenia się), ocenę (na podstawie wzorca) i porównanie (wyników etapu III z etapem II).

28. Planujemy objąć wsparciem głównie osoby z dysfunkcją wzroku i małą grupę osób z innymi niepełnosprawnościami. Czy możemy przyjąć do projektu skierowanego do osób niepełnosprawnych również osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności i czy wskaźnik zatrudnienia 33% może być liczony identycznie dla wszystkich osób, bez względu na stopień niepełnosprawności, tzn. dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności wymagana wartość wskaźnika zatrudnienia jest taka sama?

Zgodnie z Regulaminem konkursu uczestnikami projektów mogą być osoby z niepełnosprawnościami w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W związku z tym uczestnikami projektu mogą być osoby niepełnosprawne o każdym stopniu niepełnosprawności tzn. znacznym, umiarkowanym lub lekkim. Zatem wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami jest liczony dla wszystkich osób niepełnosprawnych biorących udział w projekcie.

29. Czy w ramach projektu możliwe jest sfinansowanie zatrudnienia subsydiowanego dla uczestników projektu?

Przedmiotem konkursu są projekty dotyczące wsparcia indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób w wieku 30 lat i więcej, biernych zawodowo, należących do grup defaworyzowanych, poprzez:

1. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestników projektów i pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (w tym pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe);
Obejmowało ono będzie przeprowadzenie analizy sytuacji zawodowej uczestnika projektu oraz zaplanowanie jego ścieżki kariery w formie Indywidualnego Planu Działań (IPD).

2. Podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy; Będą one polegały na przeszkoleniu osób pozostających bez zatrudnienia i uzyskaniu przez nich nowych kwalifikacji zapewniających zwiększenie szans na reaktywację zawodową.

3. Pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego; Będzie polegała na organizowaniu płatnych staży zawodowych u pracodawców na konkretnych stanowiskach pracy, według programu zgodnego z wymaganymi kwalifikacjami oraz potrzebami pracodawców.

W związku z powyższym zakres form wsparcia przewidziany w regulaminie konkursu nie przewiduje możliwości sfinansowania zatrudnienia subsydiowanego dla uczestnika projektu.

30. Czy w przypadku rozliczania projektu kwotami ryczałtowej we wniosku o dofinansowanie w sekcji E2 budżet dla każdego zadania także musi być rozpisany szczegółowo w podziale na wszystkie jednostkowe koszty zadania jak np. (wynagrodzenie personelu, sala, catering, materiały szkol.) ? Czy można ująć całą kwotę ryczałtu w całości a następnie w sekcji uzasadnienia kosztów opisać co się na nią składa ?

We wniosku o dofinansowanie wykazywany jest szczegółowy budżet projektu ze wskazaniem wydatków na poszczególne składowe zadania, który jest podstawą do oceny kwalifikowalności i racjonalności wydatków projektu na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. W związku z powyższym we wniosku o dofinansowanie w sekcji E2. Szczegółowy budżet projektu należy uwzględnić wydatki dla poszczególnych zadań (np. wynagrodzenie personelu, sala, catering, sala szkoleniowa). Wszystkie koszty powinny bezpośrednio wynikać z opisanych we wniosku o dofinansowanie projektu zadań i ich etapów.

31. Projekt zakłada 60 uczestników projektu. Zaplanowano szkolenia dla 36 uczestników. Czy wskaźnik uzyskania kwalifikacji - 12% liczy się od 60 czy 36 osób?

wskaźnik „Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu” odnosi się do osób, które nabyły kwalifikacje zawodowe nadane w wyniku walidacji i certyfikacji. Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie - Instytucji Zarządzającej RPO WM, WUP w Warszawie rekomenduje, aby ww. wskaźnik osiągnięty został na poziomie minimum 12%. W związku z powyższym, jeżeli projekt zakłada realizację szkoleń, minimum 12% uczestników projektu powinno zostać objętych szkoleniami, które zakończą się nabyciem kwalifikacji zawodowych, nadanych w wyniku walidacji i certyfikacji. Niemniej jednak, rekomenduje się, aby dla jak największej liczby uczestników szkoleń/kursów oferowana była możliwość uzyskania certyfikatów, które są powszechnie rozpoznawalne przez pracodawców na rynku pracy, co wpłynie pozytywnie na wiarygodność uzyskanych kwalifikacji, zwłaszcza w kontekście poruszania się uczestników projektów po rynku pracy i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia.

Należy pamiętać o istotnej różnicy pomiędzy uzyskiwaniem kwalifikacji a nabywaniem kompetencjami. W sytuacji, gdy Wnioskodawca w ramach projektu założy przeprowadzenie szkoleń kończących się uzyskaniem przez uczestnika projektu kwalifikacji zawodowych zobowiązany on będzie do przeprowadzenia walidacji za pośrednictwem właściwego do tego organu, rozumianej jako proces weryfikacji czy wymagania dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte, jak również certyfikacji, w wyniku której uczący się otrzyma od upoważnionej instytucji formalny dokument potwierdzający uzyskaną kwalifikację. Kluczowe jest, aby certyfikaty potwierdzające uzyskanie danej kwalifikacji były rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku/branży. W przypadku, gdy Wnioskodawca wybierze szkolenia prowadzące do nabycia kompetencji nie jest konieczne spełnienie warunków dotyczących walidacji, certyfikowania oraz rozpoznawalności dokumentów potwierdzających ich nabycie. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych) zobowiązany on będzie do przeprowadzenia weryfikacji nabycia kwalifikacji z wykorzystaniem 4 etapów obejmujących: zakres (określenie grupy docelowej i interwencji w ramach EFS), wzorzec (zdefiniowanie wymagań efektów uczenia się), ocenę (na podstawie wzorca) i porównanie (wyników etapu III z etapem II).

32. Jak rozpisać wskaźnik, żeby było to zrobione i prawidłowo i klarownie. Np. wskaźnik rezultatu:

1.Liczba osób biernych zawodowo, pracujących po opuszczeniu programu: 10K, 7M

2.Liczba osób niepełnosprawnych, pracujących po opuszczeniu programu: 10K, 7M (w pierwszym i drugim punkcie chodzi o te same osoby).

W naszym przypadku uczestnicy to osoby niepełnosprawne, bierne zawodowo. Czy tak rozpisywać każdy wskaźnik (zgodnie z już podanymi do wybrania opisami w generatorze wniosku, czy lepiej stworzyć własny zapis i każdy wskaźnik wykazywać dla osób niepełnosprawnych biernych zawodowo, łącząc te dwie cechy, tzn. niepełnosprawność z biernością zawodową?

Sposób w jaki został rozpisany wskaźnik rezultatu jest prawidłowy. Jeżeli jeden uczestnik projektu kwalifikuje się do kilku grup docelowych, wówczas jest on wykazywany we wszystkich kategoriach, do których należy (np. osoby bierne zawodowo, osoby niepełnosprawne). Zatem, jeżeli jedna osoba kwalifikuje się do kilku grup docelowych wskazanych przez beneficjenta we wniosku o dofinansowanie, wówczas nie należy jej „sztucznie” przypisywać tylko do jednej grupy. Ponadto, zgodnie z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 Wnioskodawca w ramach projektu jest zobowiązany do monitorowania ww. wskaźników rezultatu.

33. Czy w konkursie powinny być podane przychody Beneficjenta jeszcze za 2014 rok czy już za 2015 rok? W przypadku spółek na ten moment możliwe jest podanie szacunkowych przychodów ze względu na ostateczne rozliczenie na podstawie (Cit-8) i sprawozdań finansowych do końca czerwca 2016 r. Jaka jest prawidłowa forma podania przychodów Wnioskodawcy i partnera w ww. przypadku?

Zgodnie z Regulaminem konkursu w przypadku podmiotów niebędących jednostkami sektora finansów publicznych jako obroty należy rozumieć wartość przychodów (w tym przychodów osiągniętych z tytułu otrzymanego dofinansowania na realizację projektów) osiągniętych w ostatnim zatwierdzonym roku przez danego Wnioskodawcę/ partnera (o ile dotyczy) na dzień składania wniosku o dofinansowanie.

34. Gdzie można znaleźć katalog kwalifikowanych szkoleń zawodowych dotyczących zawodów/branż z sektora białej i zielonej gospodarki, w celu spełnienia kryterium premiującej nr 3?

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie nie dysponuje katalogiem szkoleń zawodowych dotyczącym zawodów/branż z sektora białej i zielonej gospodarki. Dokumentem opisującym branże strategiczne dla województwa mazowieckiego jest „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego dla 2030r. Innowacyjne Mazowsze.” Przykładowe branże strategiczne zostały wskazane również w Regulaminie konkursu nr RPMA.08.02.00-IP.02-14-0015 w podrozdziale 16.1 Ogólne zasady oceny merytorycznej. Publikacje są ogólnodostępne w Internecie.

35. Czy Wnioskodawca i Partner ubiegający się o dofinansowanie w ramach konkursu 8.2 musi być wpisany do RIS? Na stronie 64 jest informacja: „W przypadku, gdy projekt obejmuje wsparcie w postaci podnoszenia lub zmiany kwalifikacji oferowane usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do RIS prowadzonego przez WUP...”

Czy we wniosku trzeba zaznaczyć, iż zlecane usługi szkoleniowe będą realizowane przez firmy posiadające wpis do RIS, ale czy w takim wypadku Wnioskodawca czy Partner, którzy będą zlecać lub zatrudniać osoby do prowadzenia szkoleń na etapie składania wniosku muszą posiadać wpis do RIS?

Zgodnie z Regulaminem Konkursu usługi szkoleniowe w projekcie powinny być realizowane przez jednostki posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych. Informacje o tym należy zawrzeć we wniosku o dofinansowanie Jednocześnie Regulamin konkursu nie określa czy Wnioskodawca i Partner powinni posiadać wpis do RIS.

36. Zgodnie z Regulaminem konkursu, kryterium dostępu nr 5 wskazuje, „W przypadku gdy projekt obejmuje wsparcie w postaci szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji muszą one zostać zweryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego sprawdzenia przyswojonej wiedzy i uzyskanych kwalifikacji lub kompetencji.” Czy zapis ten oznacza, że uczestnicy projektu mogą nabywać w ramach tego konkursu zarówno kwalifikacje zawodowe jak i nabywać kompetencje? Czy osoby te ujmujemy w jednym wskaźniku czy też należy stworzyć dwa osobne wskaźniki ?

tj np.

Liczba osób biernych zawodowo, które nabyły kwalifikacje po opuszczeniu programu

Liczba osób biernych zawodowo, które nabyły kompetencje po opuszczeniu programu

uczestnicy projektu w ramach projektu mogą nabywać kwalifikacje zawodowe oraz kompetencje mające na celu podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz lepsze ich dopasowanie do potrzeb rynku pracy.

Zgodnie z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 Wnioskodawca w ramach projektu jest zobowiązany do monitorowania wskaźnika „Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu”. Ww. wskaźnik odnosi się do osób, które nabyły kwalifikacje zawodowe nadane w wyniku walidacji i certyfikacji. Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie - Instytucji Zarządzającej RPO WM, WUP w Warszawie rekomenduje, aby ww. wskaźnik osiągnięty został na poziomie minimum 12%. W związku z powyższym, jeżeli projekt zakłada realizację szkoleń, minimum 12% uczestników projektu powinno zostać objętych szkoleniami, które zakończą się nabyciem kwalifikacji zawodowych, nadanych w wyniku walidacji i certyfikacji. Niemniej jednak, rekomenduje się, aby dla jak największej liczby uczestników szkoleń/kursów oferowana była możliwość uzyskania certyfikatów, które są powszechnie rozpoznawalne przez pracodawców na rynku pracy, co wpłynie pozytywnie na wiarygodność uzyskanych kwalifikacji, zwłaszcza w kontekście poruszania się uczestników projektów po rynku pracy i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia.

W ramach pisania wniosku mogą Państwo dodać wskaźnik „Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które nabyły kompetencje po opuszczeniu programu”. Nie jest to jednak obligatoryjne.

Należy pamiętać o istotnej różnicy pomiędzy uzyskiwaniem kwalifikacji a nabywaniem kompetencjami. W sytuacji, gdy Wnioskodawca w ramach projektu założy przeprowadzenie szkoleń kończących się uzyskaniem przez uczestnika projektu kwalifikacji zawodowych zobowiązany on będzie do przeprowadzenia walidacji za pośrednictwem właściwego do tego organu, rozumianej jako proces weryfikacji czy wymagania dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte, jak również certyfikacji, w wyniku której uczący się otrzyma od upoważnionej instytucji formalny dokument potwierdzający uzyskaną kwalifikację. Kluczowe jest, aby certyfikaty potwierdzające uzyskanie danej kwalifikacji były rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku/branży. W przypadku, gdy Wnioskodawca wybierze szkolenia prowadzące do nabycia kompetencji nie jest konieczne spełnienie warunków dotyczących walidacji, certyfikowania oraz rozpoznawalności dokumentów potwierdzających ich nabycie. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych) zobowiązany on będzie do przeprowadzenia weryfikacji nabycia kwalifikacji z wykorzystaniem 4 etapów obejmujących: zakres (określenie grupy docelowej i interwencji w ramach EFS), wzorzec (zdefiniowanie wymagań efektów uczenia się), ocenę (na podstawie wzorca) i porównanie (wyników etapu III z etapem II).

37. Jeśli Wnioskodawcą będzie podmiot będący NGO wraz z innymi podmiotem spełniającym definicję NGO, to czy wówczas Wnioskodawca uzyska punkty w zakresie kryterium merytorycznego szczegółowego nr 1 ?

Kryterium merytoryczne szczegółowe nr 1 wskazuje, że wnioskodawca może otrzymać dodatkowe punkty, jeżeli projekt realizowany będzie w partnerstwie z minimum jednym ze wskazanych podmiotów: NGO, LGD, instytucje publiczne, przedsiębiorcy, instytucje edukacyjne. Spełnienie wskazanego kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.

38. Jeśli grupę docelową projektu stanowią w 100% kobiety o niskich kwalifikacjach, to jaki wskaźnik zatrudnienia oblicza Wnioskodawcę, na poziomie 29% czy 39% ?

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020” kryterium efektywności zatrudnieniowej jest mierzone w odniesieniu do grup docelowych (np. osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami) i jeżeli jeden uczestnik projektu kwalifikuje się do kilku grup docelowych, wówczas jest on wykazywany we wszystkich kategoriach, do których należy (np. długotrwale bezrobocie, niepełnosprawność).

Biorąc pod uwagę przedstawioną przez Państwa sytuację (100% kobiet o niskich kwalifikacjach), należy wziąć pod uwagę specyfikę projektu – ocenić na którą grupę został sprofilowany projekt, tj. projektodawca określa we wniosku wybraną grupę docelową (np. osoby o niskich kwalifikacjach), do której kierował będzie wsparcie, wówczas efektywność zatrudnieniowa mierzona jest wyłącznie w odniesieniu do grupy docelowej określonej we wniosku o dofinansowanie.

Gdy uczestnik posiada cechy kilku grup (np. jest kobietą o niskich kwalifikacjach), konieczne jest uzyskanie w projekcie minimalnego poziomu efektywności zatrudnieniowej tylko dla jednej grupy, określonej we wniosku (w tym przypadku osób o niskich kwalifikacjach.), a pomiar dla pozostałych grup czy cech tej grupy (np. uczestnik jest kobietą) nie jest wymagany.

39. Co w przypadku, gdy grupę docelową stanowi 100% osób o niskich kwalifikacjach, w tym 10% GD stanowią osoby niepełnosprawne i 10% grupy docelowej stanowią osoby powyżej 50 r.ż, które jednocześnie są oczywiście osobami o niskich kwalifikacjach. Czy Wnioskodawca ma dla osób powyżej 50 roku życia i tak samo osób o niskich kwalifikacjach, przypisać dodatkowe wskaźniki zatrudnienia? Czy w związku z tym, że są to osoby, które wpisują się w grupę docelową osób o niskich kwalifikacjach, to wówczas oblicza wyłącznie wskaźnik zatrudnienia na poziomie 29%?

Jeżeli projekt ma być skierowany w całości do jednej grupy docelowej np. osób o niskich kwalifikacjach, efektywność mierzona jest wyłącznie w odniesieniu do tej grupy, a w przypadku gdy uczestnik projektu posiada jednocześnie cechy innej grupy np. jest kobietą lub osobą długotrwale bezrobotną – nie jest konieczne uzyskanie w projekcie minimalnego poziomu efektywności zatrudnieniowej dla pozostałych grup. Jeżeli jednak kryteria wyboru projektów stawiają beneficjentowi wymóg profilowania wsparcia na określoną grupę docelową bądź premiuje projekty skierowane do konkretnej grupy docelowej np. do osób z niepełnosprawnościami czy osób powyżej 50 roku życia, w takiej sytuacji projektodawca mierzy efektywność zatrudnieniową w projekcie w odniesieniu do grupy docelowej

określonej we wniosku o dofinansowanie (uwzględniając również premiiowane kategorie uczestników).

Regulamin konkursu nr: RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15 przewiduje możliwość uzyskania przez wnioskodawcę dodatkowych punktów premiujących w przypadku gdy:

- Udział osób z niepełnosprawnościami stanowi co najmniej 10% grupy docelowej projektu;
- Udział osób powyżej 50 r.ż stanowi co najmniej 10% grupy docelowej projektu.

W związku z powyższym, jeżeli wnioskodawca planuje skierować wsparcie również do grup docelowych, których udział w projekcie będzie premiowany, powinien określić wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla tych kategorii osób na wymaganym poziomie.

40. Wg. regulaminu Uczestnikom przysługuje stypendium stażowe w wysokości minimalnego wynagrodzenia za prace, czy stawka ta obejmuje również wydatki po stronie pracodawcy (narzuty pracodawcy), czy dodatkowo we wniosku Wnioskodawca może ująć koszty pracodawcy z tytułu wypłacania Uczestnikom stypendium stażowego ?

W okresie odbywania stażu stażyście przysługuje miesięczne stypendium stażowe w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalane na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę naliczane proporcjonalnie do liczby godzin stażu zrealizowanych przez stażystę. Kwota stypendium stażowego nie obejmuje składek pracodawcy.

41. Czy mogę rozliczając projekt ryczałtowo zatrudnić do realizacji projektu (czyli zatrudnienie na u/zlecenia przez lidera) jako np. opiekuna osób niepełnosprawnej lub doradcy animatora pracy pracownika/ prezesa organizacji, która jest naszym (lidera) partnerem we wniosku ? czy może takie działanie jest niedopuszczalne? Czy asystent koordynatora może w zadaniach realizowanych przez lidera prowadzić zajęcia na u/zlecenia ?

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez Beneficjenta i odwrotnie (personel projektu stanowią wszystkie osoby zaangażowane do realizacji zadań ramach projektu, które osobiście wykonują zadania związane z realizacją projektu). Wnioskodawca wykazuje we wniosku o dofinansowanie swój potencjał kadrowy, o ile go posiada, przy czym jako potencjał kadrowy rozumie się powiązane z beneficjentem osoby, które zostaną zaangażowane w realizację projektu, w szczególności osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, które beneficjent oddeleguje do realizacji projektu.

Asystent koordynatora może w zadaniach realizowanych przez lidera prowadzić zajęcia na podstawie umowy zlecenie, nie mogą one jednak kolidować z pracą w ramach projektu – jako personel projektu. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz

Funduszu Spójności na lata 2014-2020, wydatki związane z zaangażowaniem osoby wykonującej zadania w projekcie lub projektach są kwalifikowalne, o ile:

- a) obciążenie z tego wynikające nie wyklucza możliwości prawidłowej i efektywnej realizacji wszystkich zadań powierzonych danej osobie,
- b) łączne zaangażowanie zawodowe tej osoby w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy strukturalnych i FS oraz działań finansowanych z innych źródeł w tym środków własnych beneficjenta i innych podmiotów, nie przekracza 276 godzin miesięcznie.

Ponadto we wniosku o dofinansowanie należy szczegółowo określić wymiar zaangażowania w projekcie wskazanej osoby, z podziałem na wykonywanie obowiązków w projekcie związanych z funkcją asystenta koordynatora (personel projektu) oraz oddzielnie funkcji pełnionej na podstawie umowy zlecenie.

42. W jaki sposób powinien zostać wykazany wskaźnik efektywności zatrudnieniowej w sytuacji gdy np. grupą docelową w 100% są osoby o niskich kwalifikacjach (50 osób), w tym 10% osoby niepełnosprawne (5 osób), 10 % osoby po 50 roku życia (5 osób) oraz kobiety.

Czy wskaźnik efektywności zatrudnieniowej powinien być wykazywany dla wszystkich ww. grup?

Jeśli dla wszystkich grup to od jakiej liczby uczestników należy wyliczać dany % efektyw. zatrudnieniowej dla poszczególnych grup?

Np. w przypadku osób niepełnosprawnych wskaźnik mamy na poziomie 38% - od jakiej liczby uczestników ten procent powinien zostać wyliczony? Od ogólnej liczby uczestników w całym projekcie bez względu na rodzaj przynależności do grupy tj. od 50 osób czy od ilości osób zakwalifikowanych do projektu z danej grupy np. niepełnosprawni tj. od 5 osób?

Jeżeli projekt ma być skierowany w całości do jednej grupy docelowej np. osób o niskich kwalifikacjach, efektywność mierzona jest wyłącznie w odniesieniu do tej grupy, a w przypadku gdy uczestnik projektu posiada jednocześnie cechy innej grupy np. jest kobietą lub osobą długotrwale bezrobotną – nie jest konieczne uzyskanie w projekcie minimalnego poziomu efektywności zatrudnieniowej dla pozostałych grup. Jeżeli jednak kryteria wyboru projektów stawiają beneficjentowi wymóg profilowania wsparcia na określoną grupę docelową bądź premiują projekty skierowane do konkretnej grupy docelowej np. do osób z niepełnosprawnościami czy osób powyżej 50 roku życia, w takiej sytuacji projektodawca mierzy efektywność zatrudnieniową w projekcie w odniesieniu do grupy docelowej określonej we wniosku o dofinansowanie (uwzględniając również premiowane kategorie uczestników).

Regulamin konkursu nr: RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15 przewiduje możliwość uzyskania przez wnioskodawcę dodatkowych punktów premiujących w przypadku gdy:

- Udział osób z niepełnosprawnościami stanowi co najmniej 10% grupy docelowej projektu;
- Udział osób powyżej 50 r.ż stanowi co najmniej 10% grupy docelowej projektu.

W związku z powyższym, jeżeli wnioskodawca planuje skierować wsparcie również do grup docelowych, których udział w projekcie będzie premiowany, powinien określić wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla tych kategorii osób na wymaganym poziomie.

Odpowiadając na drugą część pytania informuję, że jeżeli zakładacie Państwo udział w projekcie 5 osób niepełnosprawnych, to od tej grupy powinna zostać wyliczona efektywność zatrudnieniowa, na poziomie co najmniej 33%.

43. Czy wniosek podpisuje wyłącznie wnioskodawca czy również parter? Oczywiście mowa o podpisie formularza elektronicznego z użyciem podpisu elektronicznego, weryfikowanego za pomocą kwalifikowanego certyfikatu lub podpisu potwierdzonego Profilem Zaufanym w ramach ePUAP.

Wniosek o dofinansowanie projektu złożony w Systemie MEWA 2.0 musi zostać potwierdzony podpisem elektronicznym z certyfikatem kwalifikowanym lub przy pomocy profilu zaufanego na platformie ePUAP. Wniosek podpisuje jedynie Lider projektu. Informacja o udziale partnera powinna znaleźć się we wniosku o dofinansowanie projektu.

44. Jak będą rozliczane koszty usprawnień. Kształtujemy projekt w dużej mierze dla osób niepełnosprawnych min. 13 os. Chcielibyśmy zawrzeć w projekcie jako koszt usprawnień dla osób niepełnosprawnych zakup schodolaza. koszt to około 11 tys zł (bariera arch. wynosi jedno piętro).

W jaki sposób, w którym miejscu mamy ten zakup we wniosku opisać, czy podzielić tą kwotę (zakupu) równo na każdego uczestnika niepełnosprawnego?

Czy koszt zakupu schodolaza zakwalifikować w sumę kosztów pośrednich czy bezpośrednich?

Jak rozliczyć wkład własny- od kosztów schodolaza również czy bez?

W projektach dedykowanych, w tym zorientowanych wyłącznie lub przede wszystkim na osoby z niepełnosprawnościami oraz projektach skierowanych do zamkniętej grupy uczestników, wydatki na sfinansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień są wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu.

Ww. wydatki stanowią koszty bezpośrednie. Łączny koszt racjonalnych usprawnień na jednego uczestnika z niepełnosprawnościami w projekcie nie może przekroczyć 12 000,00 PLN. Środki na realizację ww. wydatków stanowią dodatkowy element wsparcia i nie mogą być wliczane do średniego kosztu wydatków przeznaczonych na aktywizację osób z niepełnosprawnościami. Koszt ww. wydatków wpisuje się w realizację zadania.

Wnioskodawca zapewnia co najmniej 5% wkładu własnego. Wartość wkładu własnego stanowi różnicę między kwotą wydatków kwalifikowanych a kwotą dofinansowania przekazaną wnioskodawcy, zgodnie z poziomem dofinansowania dla projektu, rozumianą jako procent dofinansowania wydatków kwalifikowanych.

45. Czy w koszcie realizacji kursu/szkolenia podnoszącego/uzupełniającego zawiera się certyfikacja/uzyskanie uprawnień na dany zawód? Czy też koszt certyfikacji uzyskania uprawnień, walidacji można potraktować oddzielnie?

Wszystkie koszty wykazane w szczegółowym budżecie projektu ze wskazaniem wydatków na poszczególne składowe zadania powinny bezpośrednio wynikać z opisanych we wniosku o dofinansowanie projektu zadań i ich etapów. Stanowi to podstawę do oceny kwalifikowalności i racjonalności wydatków projektu na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. Dodatkowo pragnę poinformować, iż zgodnie z zapisem „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” oraz „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020” jak również regulaminem konkursu, aby wsparcie w postaci szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji mogło zostać uznane za spełnione, uzyskiwane przez uczestników projektu kwalifikacje i nabywane przez nich kompetencje muszą być zweryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego sprawdzenia przyswojonej wiedzy. W sytuacji, gdy Wnioskodawca w ramach projektu założy przeprowadzenie szkoleń kończących się uzyskaniem przez uczestnika projektu kwalifikacji zawodowych zobowiązany on będzie do przeprowadzenia walidacji za pośrednictwem właściwego do tego organu, rozumianej jako proces weryfikacji czy wymagania dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte, jak również certyfikacji, w wyniku której uczący się otrzyma od upoważnionej instytucji formalny dokument potwierdzający uzyskaną kwalifikację. Kluczowe jest, aby certyfikaty potwierdzające uzyskanie danej kwalifikacji były rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku/branży.

46. Czy kwalifikowalny jest zwrot kosztów opieki nad osobami zależnymi na wszystkich (diagnoza sytuacji, poradnictwo zawodowe, kursy, staże) formach wsparcia w ramach Projektu?

Istnieje możliwość realizacji działań o charakterze dodatkowym wobec głównych działań w projekcie, ułatwiających dostęp grup docelowych do projektu. Działania takie powinny być racjonalne, efektywne oraz niezbędne do realizacji celów projektu. Koszty związane z przedmiotowym wsparciem muszą być uzasadnione w szczególności potrzebami grupy docelowej oraz wynikać z przeprowadzonej wcześniej diagnozy, w zakresie barier uniemożliwiających/ utrudniających uczestnikom udział w projekcie.

47. W wytycznych jest zapis, że 12% uczestników szkoleń musi uczestniczyć w szkoleniach kończących się uzyskaniem kwalifikacji nadanych w wyniku walidacji i certyfikacji zgodnie z Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Prosimy o sprecyzowanie powyższego zapisu w zakresie egzaminów końcowych.

Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie - Instytucji Zarządzającej RPO WM, WUP w Warszawie rekomenduje, aby jeżeli projekt zakłada realizację szkoleń, minimum 12% uczestników projektu zostało

objętych szkoleniami, które zakończą się nabyciem kwalifikacji zawodowych, nadanych w wyniku walidacji i certyfikacji. Niemniej jednak, rekomenduje się, aby dla jak największej liczby uczestników szkoleń/kursów oferowana była możliwość uzyskania certyfikatów, które są powszechnie rozpoznawalne przez pracodawców na rynku pracy, co wpłynie pozytywnie na wiarygodność uzyskanych kwalifikacji, zwłaszcza w kontekście poruszania się uczestników projektów po rynku pracy i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia. Wskaźnik „Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu” odnosi się do osób, które nabyły kwalifikacje zawodowe nadane w wyniku walidacji i certyfikacji.

Należy pamiętać o istotnej różnicy pomiędzy uzyskiwaniem kwalifikacji a nabywaniem kompetencjami. W sytuacji, gdy Wnioskodawca w ramach projektu założy przeprowadzenie szkoleń kończących się uzyskaniem przez uczestnika projektu kwalifikacji zawodowych zobowiązany on będzie do przeprowadzenia walidacji za pośrednictwem właściwego do tego organu, rozumianej jako proces weryfikacji czy wymagania dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte, jak również certyfikacji, w wyniku której uczący się otrzyma od upoważnionej instytucji formalny dokument potwierdzający uzyskaną kwalifikację. Kluczowe jest, aby certyfikaty potwierdzające uzyskanie danej kwalifikacji były rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku/branży. W przypadku, gdy Wnioskodawca wybierze szkolenia prowadzące do nabycia kompetencji nie jest konieczne spełnienie warunków dotyczących walidacji, certyfikowania oraz rozpoznawalności dokumentów potwierdzających ich nabycie. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych) zobowiązany on będzie do przeprowadzenia weryfikacji nabycia kwalifikacji z wykorzystaniem 4 etapów obejmujących: zakres (określenie grupy docelowej i interwencji w ramach EFS), wzorzec (zdefiniowanie wymagań efektów uczenia się), ocenę (na podstawie wzorca) i porównanie (wyników etapu III z etapem II).

Ze względu na wstrzymanie prac nad Ustawą o Zintegrowanym systemie Kwalifikacji (ZSK) Wnioskodawcy, WUP w Warszawie zaleca, aby Wnioskodawcy w przypadku realizacji szkoleń prowadzących do nabycia kwalifikacji zawodowych dokonywali wyboru tylko takich kursów/szkoleń w ramach projektu, które kończą się egzaminem państwowym przeprowadzonym przez upoważnioną do tego instytucję w drodze akredytacji. Do instytucji walidujących zalicza się centra egzaminacyjne, szkoły oraz niektóre instytucje szkoleniowe. W przypadku instytucji certyfikujących są to m.in.: okręgowe komisje egzaminacyjne, stowarzyszenia zawodowe, organy administracji publicznej, uczelnie. W przypadku wyboru innych szkoleń do realizacji w ramach projektu istnieje ryzyko, że nie spełnią one wyżej opisanych wymogów, tj. na przykład nie będą rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku, sektorze, branży.

48. Czy stawka wynagrodzenia pośrednika pracy zawarta w zał. nr 7 do dokumentacji konkursowej jest kwotą brutto czy też brutto brutto (czyli wraz z narzuconymi składkami opłacanymi przez pracodawcę)?

Stawka wynagrodzenia pracownika zawarta w Załączniku nr 7 do Regulaminu konkursu jest kwotą brutto.

49. Czy stawka dla asystenta osoby niepełnosprawnej zawarta w zał. nr 7 jest poprawna? Oprócz wątpliwości zwartej w pytaniu 1 (czy jest to kwota brutto, czy brutto brutto) dodatkową wątpliwość budzi fakt, że bez znaczenia czy podana kwota jest brutto czy brutto brutto i tak jest ona poniżej minimalnej krajowej. Jak należy rozpatrywać tę kwestię?

Stawka dla asystenta osoby niepełnosprawnej zawarta w Załączniku 7 do Regulaminu jest stawką brutto. Natomiast odnosząc się do kwestii wysokości wynagrodzenia pragnę poinformować, iż w dn. 12 stycznia udostępniona została zmiana do Regulaminu Konkursu, Załącznik nr 7 Lista najczęściej finansowanych towarów i usług odnośnie kwoty wynagrodzenia dla asystenta osoby niepełnosprawnej – 35zł/godz. – stawka rozumiana jako godzina zegarowa.

50. Projekt przewiduje obligatoryjną identyfikację potrzeb uczestników oraz min. jedną inną formę aktywizacji zawodowej tj. staże lub kursy zawodowe. Czy w przypadku zdiagnozowanych potrzeb katalog wsparcia można rozszerzyć o indywidualne poradnictwo zawodowe i/lub indywidualne wsparcie motywacyjne uczestników w formie spotkań z psychologiem?

Istnieje możliwość realizacji działań o charakterze dodatkowym wobec głównych działań w projekcie, mających na celu zwiększenie szans uczestników projektu na znalezienie pracy po zakończonym projekcie. Działania takie powinny być racjonalne, efektywne oraz niezbędne do realizacji celów projektu. Koszty związane z przedmiotowym wsparciem muszą być uzasadnione w szczególności potrzebami grupy docelowej oraz wynikać z przeprowadzonej wcześniej diagnozy, w zakresie barier uniemożliwiających/ utrudniających uczestnikom odnalezienie się na rynku pracy.

51. Czy w projekcie można grupie docelowej zaproponować kursy umiejętności zawodowych z zakresu białej i zielonej gospodarki? Czy muszą być to szkolenia? Czy nazwy szkolenia i kursy można używać zamiennie?

Grupie docelowej można zaproponować szkolenia/ kursy zarówno z zakresu białej jak i zielonej gospodarki. Należy pamiętać, aby usługi szkoleniowe były realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej. Efektem każdego szkolenia/ kursu realizowanego w ramach projektu jest nabycie kwalifikacji zawodowych lub nabycie kompetencji. Uzyskanie kwalifikacji należy rozumieć jako formalny wynik oceny i walidacji, uzyskany w momencie potwierdzenia przez właściwy organ, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się spełniające określone standardy. Tym samym, uczestnika można uwzględnić we wskaźniku dotyczącym liczby osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu, jeżeli zda formalny egzamin potwierdzający zdobyte kwalifikacje i otrzyma właściwy dokument (certyfikat). Uczestnicy, którzy po ukończeniu kursu otrzymają jedynie zaświadczenie o ukończeniu szkolenia nie będą mogli być ujmowane

w powyższym wskaźniku. Egzamin musi zostać przeprowadzony przez uprawnioną do tego instytucję. Tym samym, zdanie egzaminu wewnętrznego, przeprowadzonego przez organizatora i otrzymanie zaświadczenia o ukończeniu kursu nie jest tożsame z nabyciem kwalifikacji.

52. Co w przypadku gdy 50% grupy docelowej stanowiłyby kobiety a 10% z tych 50% to kobiety po 50 r. ż to jak określić poziom efektywności zatrudnieniowej?

Przykładowo: jeżeli projekt zakłada 100 uczestników - w tym 50 osób to kobiety a 5 to osoby powyżej 50 roku życia - to wskaźnik zatrudnieniowy wygląda następująco:

$50 \text{ osób} \times 39\% = 20 \text{ osób}$ – wskaźnik zatrudnieniowy dla kobiet

$5 \text{ osób} \times 33\% = 2 \text{ osoby}$ - wskaźnik zatrudnieniowy dla osób 50+ Należy zwrócić uwagę na to czy w pozostałej grupie 50 osób nie występują również osoby po 50 roku życia - jeżeli tak należy umieścić je w grupie osób 50+ i dopiero od tej liczby wyliczyć 33% - minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej dla osób 50+

53. Czy do instytucji szkoleniowych można zaliczyć Niepubliczna Placówka Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego?

Niepubliczna Placówka Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego może być instytucją szkoleniową, o ile posiada wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej.

54. „Zgodnie z SZOOP RPO WM na lata 2014-2020 Kluczowym elementem zaproponowanego pakietu będzie diagnozowanie sytuacji osób bezrobotnych oraz pośrednictwo pracy”. Czy użycie słowa „oraz” oznacza, że pośrednictwo pracy jest usługą obligatoryjną w ramach ogłoszonego konkursy? Wydaje się, że z zapisów Regulaminu to nie wynika, gdyż: kryterium dostępu nr 2 stanowi „diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestnika projektu i pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe (obligatoryjnie)”. Wydaje się, że zapis ten dopuszcza zarówno alternatywę – albo pośrednictwo albo poradnictwo jak i łącznie pośrednictwo i poradnictwo. Byłabym wdzięczna za wyjaśnienie czy dobrze interpretuję zapis.

Zgodnie z SZOOP RPO WM na lata 2014-2020 diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestników projektów i pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy odbywać się będzie poprzez pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe. Oznacza to, że beneficjent może zdecydować się na formę wsparcia w postaci pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego, jak również zastosować łącznie obie formy wsparcia. Jednakże, każdy z uczestników powinien otrzymać taką ofertę wsparcia, która obejmować będzie formy pomocy - wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb - mające na celu poprawę jego sytuacji na rynku pracy lub uzyskanie zatrudnienia.

55. Planujemy skierowanie projektu do osób biernych zawodowo powyżej 30 r.ż, w tym: o niskich kwalifikacjach, ON i 50+. Nie chcemy kierować projektu do kobiet, jako

wyodrębnionej grupy docelowej wskazanej w dokumentacji. Jednak kobiety będą uczestniczkami projektu, ze względu na to, że znajdują się w grupie osób o niskich kwalifikacjach, ON i 50+. Czy przy takiej konstrukcji grupy docelowej dla kobiet uczestniczących w projekcie wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wynosić będzie 39% czy nie będzie obowiązku pomiaru wskaźnika tylko dla kobiet, jeżeli nie będą one wskazane jako wyodrębniona grupa docelowa?

Zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020” (Podrozdział 3.2. Sposób i metodologia mierzenia kryterium efektywności zatrudnieniowej w projekcie):

n) kryterium efektywności zatrudnieniowej jest mierzone w odniesieniu do grup docelowych (np. osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami). Jeżeli jeden uczestnik projektu kwalifikuje się do kilku grup docelowych, wówczas jest on wykazywany we wszystkich kategoriach, do których należy (np. długotrwale bezrobocie, niepełnosprawność)(...)

Jeżeli projekt skierowany jest do grupy docelowej np. osoby niepełnosprawne, osoby 50+ oraz osoby o niskich kwalifikacjach, a wśród nich występują również kobiety, wówczas uczestnicy powinni zostać wykazani we wszystkich kategoriach, do których należą (osoby niepełnosprawne, osoby 50+, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety) w takim przypadku efektywność zatrudnieniową należy zmierzyć dla wszystkich grup, które występują w projekcie.

56. Czy w przypadku rekomendowanych 12% konieczne jest wskazanie we wniosku aplikacyjnym instytucji akredytującej procedurę egzaminacyjną gwarantującą jej bezstronność i wiarygodność ?

W sytuacji, gdy Wnioskodawca w ramach projektu założy przeprowadzenie szkoleń kończących się uzyskaniem przez uczestnika projektu kwalifikacji zawodowych, zobowiązany on będzie do przeprowadzenia walidacji za pośrednictwem właściwego do tego organu. Wskazana walidacja rozumiana jest jako proces weryfikacji czy wymagania dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Odnosi się ona również do certyfikacji, w wyniku której uczący się otrzyma od upoważnionej instytucji formalny dokument potwierdzający uzyskaną kwalifikację. Kluczowe jest aby certyfikaty potwierdzające uzyskanie danej kwalifikacji były rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku/branży.

We wniosku aplikacyjnym należy wskazać, że egzaminy i certyfikaty zostaną wydane w wyniku walidacji i certyfikacji. Na etapie składania wniosku nie jest wymagane wskazanie konkretnej instytucji akredytującej procedurę egzaminacyjną.

57. Siedziba firmy wnioskodawcy jest w Warszawie i tu będzie prowadzona dokumentacja projektowa, natomiast z racji specyfiki firmy prowadzi instytucję szkoleniową na terenie całego woj. Mazowieckiego. Czy zatem we wniosku w pkt. C1.7 może wpisać województwo mazowieckie a powiat i/ lub gmina pozostawić niewypełnione czy powinien zaznaczyć każdy powiat, który obsługuje.

W punkcie C1.7 należy wpisać miejsce realizacji projektu. Istnieje możliwość dodania wielu miejsc realizacji projektu tj. kilku powiatów/gmin. Zatem, jeżeli zamierzają Państwo realizować projekt na terenie kilku powiatów należy taką informację zawrzeć w punkcie C1.7. Natomiast w przypadku, jeżeli zamierzają Państwo realizować projekt na terenie całego województwa mazowieckiego w polu C1.7 dopuszczalne jest wpisanie województwa mazowieckiego jako miejsca realizacji projektu.

Natomiast informacje dotyczące biura projektu również muszą znaleźć się w treści wniosku o dofinansowanie.

58. Mam pytanie, dotyczące konkursu 8.2 Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo (<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/nabory/82-aktywizacja-zawodowa-osob-nieaktywnych-zawodowo-rpo-mazowieckiego/>), a dokładniej jednego z punktów premiujących wniosków (strona 74 Regulaminu):

- a) W przypadku przewidzianych w projekcie szkoleń zawodowych realizowane wsparcie dotyczy wyłącznie zawodów/branż z przynajmniej jednego sektora wymienionego poniżej: - biała gospodarka, - zielona gospodarka*

Proszę mi napisać, czy pod temat związany z ww. zieloną gospodarką możemy włączyć szkolenia z branży budowlanej, poświęconej technikom podnoszącym efektywność energetyczną budynków, np. montaż stolarki otworowej/ okiennej, spełniającej wymogi budynków energooszczędnych?

WUP w Warszawie odnosząc się do kwestii zielonej gospodarki przyjmuję definicję opracowaną przez Fundację Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym w raporcie *Praca Wysokiej Jakości na zielonym rynku pracy w województwie mazowieckim*.

Przyjęty wariant zakłada, że zielona gospodarka Mazowska to: dziedziny, które przyczynią się do ochrony i rekonstrukcji środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają zachowaniu dobrego zdrowia człowieka, a także realizują przynajmniej jeden cel szczegółowy

Zielona gospodarka Mazowska obejmuje zakłady pracy, które:

- sprzyjają wzrostowi zazielenienia i emisji tlenu,
- przeciwdziałając emisji CO₂ do atmosfery,
- zapobiegają zanieczyszczeniu eko-systemu,
- zmniejszają zapotrzebowanie na zasoby nieodnawialne poprzez odzysk surowców wtórnych,

- przetwarzają w ekologiczny sposób zasoby leśne, zapewniają racjonalną gospodarkę odpadami,
- prowadzą działania związane z podtrzymywaniem i rozwijaniem transportu zbiorowego i rowerowego,
- zajmują się dowolną produkcją, handlem i usługami przy znacząco niższym zużyciu zasobów i energii na jednostkę niż średnia rynkowa,
- prowadzą edukację ekologiczną i z zakresu ekologicznych zawodów,
- zajmują się administracją publiczną i doradztwem gospodarczym zwiększając efektywność gospodarowania,
- prowadzą badania i rozwój w zakresie ochrony i rekonstrukcji przyrody, technologii i biznesu ekologicznego,
- przyczyniają się do zapewnienia wysokiej zdrowotności mieszkańców poprzez stwarzanie dobrych warunków do zamieszkania, aktywności fizycznej, odpoczynku i wartościowego odżywiania oraz obejmują inne dziedziny, które społeczność Mazowska uzna za ważne dla rozwoju "zielonej gospodarki".

Dziedziny pracy związane z zielonym rynkiem na Mazowszu:

- Przetwarzanie odpadów metalowych, włączając złom
- Prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych
- Działalność usługowa związana z uprawami rolnymi, chowem i hodowlą zwierząt, z wyłączeniem działalności weterynaryjnej; zagospodarowanie terenów zieleni
- Naprawa artykułów użytku osobistego i domowego
- Sprzedaż hurtowa półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu
- Sprzątanie i czyszczenie obiektów
- Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami, pozostałe usługi sanitarne i pokrewne
- Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, nawigacyjnych i pozostałego przeznac., z wyłączeniem sprzętu do sterowania proces. przemysł.
- Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego, gdzie indziej niesklasyfikowana
- Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody
- Produkcja i dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody)
- Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej
- Obiekty noclegowe turystyki i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania, pozostałe

- Konserwacja i naprawa maszyn biurowych, księgujących i sprzętu komputerowego

Powyższy zakres dziedzin wchodzących w skład zielonej gospodarki w regionie został przedstawiony w publikacji „*Praca Wysokiej Jakości na Zielonym Rynku Pracy w Województwie Mazowieckim*” opracowanej przez Fundację „Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym”.

Natomiast biała gospodarka odnosi się do zawodów związanych z opieką nad osobami w wieku starszym i z opieką nad osobami niepełnosprawnymi a także z potrzebami tych osób.

- Idea: pogłębiające się zjawisko starzenia się społeczeństwa. Ponadto opieka nad osobami zależnymi, do których zaliczamy osoby starsze i niepełnosprawne, w kluczowy sposób ogranicza aktywność zawodową opiekunów – domowników, zdolnych do podjęcia pracy, którzy są zmuszeni do rezygnacji z rozwoju zawodowego, a często w ogóle z pracy.
- Cel: przygotowanie kompetentnej kadry, która przejmie opiekę nad osobami zależnymi, dzięki czemu umożliwiony zostanie powrót domowników na rynek pracy.

Rozwój białej gospodarki jest jednym z założeń **Strategii rozwoju Mazowsza** w dziedzinie infrastruktury i usług społecznych.

W związku z powyższym wskazane obszary tematyczne szkoleń wpisują się branże sektora zielonej gospodarki.

59. Czy jeśli zostaje złożony wniosek o dofinansowanie realizowany w partnerstwie to czy jest wymagany załącznik w postaci listu intencyjnego bądź inny załącznik potwierdzający nawiązanie partnerstwa?

Umowa partnerska określająca m.in. strony partnerstwa, jego cel, charakter i relacje finansowe między partnerami oraz dokumenty potwierdzające sytuację finansową partnera dostarczane są na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie projektu. IOK wymaga w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych, dostarczenia przez beneficjenta dokumentów niezbędnych do podpisania wskazanej umowy. Natomiast informacja na temat partnerstwa powinna znaleźć się w treści wniosku.

60. Zgodnie z wytycznymi dot. PO WER w polu opisowym „Trwałość i wpływ rezultatów projektu” wnioskodawca opisuje, w jaki sposób zostanie zachowana trwałość rezultatów projektu. Opis dotyczy wsparcia w zakresie wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem, a także w przypadku

zakupu środków trwałych lub cross-financingu. W pozostałych przypadkach należy wpisać „nie dotyczy”.

Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFS EFRR oraz FS na lata 2014-2020 w części 5.3 Trwałość projektu stanowią, iż zachowanie trwałości projektu obowiązuje w odniesieniu do współfinansowanej w ramach projektu infrastruktury lub inwestycji produkcyjnych, a w przypadku projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych i FS, nie dotyczących inwestycji w infrastrukturę lub inwestycji produkcyjnych, zachowanie trwałości projektu oznacza utrzymanie inwestycji lub miejsc pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.

W związku z powyższym czy słusznie zakładamy, że te zasady mają zastosowanie również w przypadku wniosku o dof. w ramach RPO WM (Sekcja D, pole D2), tzn. jeżeli w projekcie nie zakłada się wsparcia w zakresie wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem, a także zakupu środków trwałych lub cross-financingu, to w polu D2 wpisujemy „nie dotyczy”?

Okres trwałości projektu to czas, w którym należy zachować w niezmienionej formie i wymiarze efekty projektu, które zostały zadeklarowane we wniosku o dofinansowanie. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” zachowanie trwałości projektu obowiązuje w odniesieniu do współfinansowanej w ramach projektu infrastruktury lub inwestycji produkcyjnych. Ponadto w przypadku projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych i FS, nie dotyczących inwestycji w infrastrukturę lub inwestycji produkcyjnych, zachowanie trwałości projektu oznacza utrzymanie inwestycji lub miejsc pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej. W związku z powyższym w polu D2 należy wpisać „nie dotyczy”.

61. Zgodnie dokumentacją konkursowa do konkursu nr RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15, strona 41, Rozdział 8.11 w projekcie nie ma możliwości rozliczenia wydatków w ramach cross-financingu.

Jednak dalej w przedmiotowej dokumentacji na stronie 51 jest mowa iż w ramach przykładowego katalogu kosztów racjonalnych usprawnień jest możliwe sfinansowanie (z wyłączeniem wydatków związanych z cross-finansingiem, który nie dotyczy przedmiotowego konkursu):

b) dostosowania architektonicznego budynków niedostępnych (np. zmiana miejsca realizacji projektu; budowa tymczasowych podjazdów; montaż platform, wind, podnośników; właściwe oznakowanie budynków poprzez wprowadzanie elementów kontrastowych i wypukłych celem właściwego oznakowania dla osób niewidomych i słabowidzących itp.);

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 Rozdział 8.7 Cross-financing w projektach finansowanych ze środków EFS jest mowa w punkcie 3 iż W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie:

....

b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku,

....

W takim razie czy montaż w ramach racjonalnych usprawnień zakupu podnośnika dla os. niepełnosprawnych wraz z montażem (wymieniony w ramach racjonalnych usprawnień, który jest zgodnie z ww. Wytycznymi cross-financingiem) jest kwalifikowalny i może zostać ujęty w budżecie projektu z zaznaczeniem jako cross-financing pomimo że cross financing jest zabroniony w Rozdziale 8.11 Dokumentacji konkursowej RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15 ?

Zgodnie z Regulaminem Konkursu nr RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15 w projekcie nie ma możliwości rozliczenia wydatków w ramach cross-financingu.

Dopuszcza się możliwość zakupu środków trwałych, które będą bezpośrednio związane z realizacją projektu, w z tym podnoszeniem lub zmianą kwalifikacji uczestników projektu. Wydatki ponoszone na zakup środków trwałych, jakie zostały wymienione przez Pana w zapytaniu, mogą być rozliczane jedynie w formie amortyzacji zakupionego sprzętu.

Konieczność poniesienia wydatków w ramach środków trwałych musi być bezpośrednio wskazana we wniosku o dofinansowanie i uzasadniona.

62. W ramach konkursu 8.2 nr RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15, załącznik Nr 11, pkt. III 9 i 10 i 11 przewidziane jest wsparcie dla opiekuna stażu w postaci refundacji części

lub całości jego wynagrodzenia podmiotowi przyjmującemu na staż, koszty związane z organizacją stażu oraz wynagrodzenie dla stażysty. Czy w związku z powyższym jest to koszt kwalifikujący się w projekcie do pomocy publicznej/pomocy de minimis ?

Zgodnie z uwagami Ministerstwa Rozwoju zgłoszonymi na etapie przygotowania kryteriów wyboru projektów dla konkursu z Działania 8.2 dopuszczono możliwość organizowania staży na zasadach wynikających z Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy.

Instytucja Zarządzająca RPO stoi na stanowisku, że pomoc dla pracodawcy w powyższym zakresie, należy uznać za pomoc de minimis, analogicznie jak w typie operacji „przygotowanie zawodowe dorosłych”, zdefiniowanym w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.).

63. Zgodnie z wytycznymi Stypendium szkoleniowe w wysokości nie więcej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art.72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm).

Obecnie kwota zasiłku wynosi $831,10\text{zł} \times 120\% = 997,32\text{zł}$ brutto

$997,32\text{zł}$ brutto / 150h=6,65 zł brutto

Czy we wniosku będzie kwalifikowany także ZUS, czyli

$997,32\text{zł} + 283,76$ (koszty ZUS), łącznie $1281,16\text{zł}$ brutto brutto

$1281,16\text{zł}$ brutto/150h= 8,54 zł brutto brutto

Czy we wniosku mam podać kwotę 6,65zł, czy kwalifikowana będzie 8,54zł za 1 h szkolenia?

Osobom uczestniczącym w szkoleniach lub kursach przysługuje stypendium w wysokości nie większej niż 120% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia lub kursu wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie – w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie. Do podanej wartości należy doliczyć pochodne (ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe).

64. Mamy małe problemy z określeniem wskaźników celu i wskaźników produktu. Czy w przypadku obu wskaźników należy wybrać wszystkie wskaźniki podpowiadane przez system?

Zgodnie z Regulaminem konkursu Wnioskodawca jest zobowiązany do wskazania wartości docelowych dla wszystkich wskaźników (rezultatu i produktu).

W przypadku, gdy w związku z założeniami projektu, wskaźnik określony jako obligatoryjny nie będzie faktycznie realizowany, należy go również wybrać i wskazać wartość docelową 0.

65. Czy przez "zadania", o których mowa w sekcji D, należy rozumieć czynności takie jak organizacje szkoleń i staży? Co zrobić jeżeli projekt nie obejmuje czynności związanych np. z aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych?

W sekcji D wniosku o dofinansowanie należy wskazać i szczegółowo opisać zadania, które będą realizowane w projekcie i uzasadnić potrzebę ich realizacji. Należy również wskazać zadanie/zadania, w których będą prowadzone działania na rzecz wyrównania szans płci w projekcie oraz określić w jaki sposób projekt realizuje zasadę równości szans i dostępność dla osób z niepełnosprawnościami.

Trzeba pamiętać, iż projektodawca ubiegający się o dofinansowanie zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu sposobu realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z obowiązującym kryterium „Zgodność projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie z zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami”.

66. Co w przypadku, jeżeli we wniosku o dofinansowanie założymy wyższy od minimalnego poziom efektywności zawodowej, a na etapie realizacji projektu nie uda się spełnić tego kryterium? Czy będzie stosowana wyłącznie reguła proporcjonalności?

W przedstawionej przez Państwa sytuacji zastosowanie będzie miała reguła proporcjonalności, która odnosi się min. do nieosiągnięcia celu projektu (wyrażonego wskaźnikami produktu lub rezultatu bezpośredniego w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie). Beneficjent ma obowiązek zachowania trwałości rezultatów zgodnie z

wnioskiem o dofinansowanie, w szczególności osiągnięcie wskaźników produktu oraz rezultatu określonych we wniosku.

Należy pamiętać, że właściwa instytucja będąca stroną umowy może uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu za niekwalifikowane; wysokość wydatków niekwalifikowanych uzależniona jest od stopnia niezrealizowania celu projektu.

67. Czy w harmonogramie należy uwzględnić dodatkowy czas (min.3 miesięczny)po zakończeniu wsparcia dla ostatniego uczestnika projektu na dokonanie pomiaru poziomu efektywności zawodowej?

W harmonogramie nie trzeba uwzględniać dodatkowego czasu przeznaczonego na dokonanie pomiaru poziomu efektywności zatrudnieniowej.

Należy zwrócić uwagę, że podczas pomiaru spełnienia kryterium efektywności zatrudnieniowej uczestników należy wykazywać w momencie podjęcia pracy, ale nie później niż po upływie trzech miesięcy od zakończenia udziału w projekcie, a w przypadku niepodjęcia pracy przez uczestnika projektu - nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy, następujących po dniu zakończenia udziału w projekcie. Spełnienie kryterium efektywności zatrudnieniowej jest monitorowane od początku realizacji projektu (narastająco). Przez trzy miesiące należy rozumieć okres co najmniej 90 dni kalendarzowych.

68. Czy kobiety są grupą docelową ogółem czy mogą być też grupą dedykowaną?

W ramach konkursu nr: RPMA.08.02.00-IP.02-14-001/15 realizowane będą projekty, w których wsparcie kierowane jest wyłącznie do osób biernych zawodowo, w wieku 30 lat i więcej należących co najmniej do jednej z poszczególnych grup:

- Osoby powyżej 50 roku życia,
- Osoby o niskich kwalifikacjach,
- Kobiety,
- Osoby z niepełno sprawnościami,

W związku z tym, to Państwo decydujecie, która grupa zostanie objęta wsparciem (wynika to z przeprowadzonej diagnozy sytuacji, problemu, który chcecie rozwiązać realizując projekt).

69. Czy wskaźnik efektywności zatrudnienia kobiet odnosi się wyłącznie do grupy docelowej kobiet czy ogółu kobiet w projekcie?

Jeżeli projekt ma być skierowany w całości do jednej grupy docelowej np. kobiet, efektywność mierzona jest wyłącznie w odniesieniu do tej grupy, a w przypadku gdy uczestnik projektu posiada jednocześnie cechy innej grupy np. jest kobietą po 50 roku życia i osobą o niskich kwalifikacjach – nie jest konieczne uzyskanie w projekcie minimalnego poziomu efektywności zatrudnieniowej dla pozostałych grup. Jeżeli decydujecie się Państwo na to aby wskaźnik efektywności zatrudnieniowej był mierzony w stosunku do kobiet, należy uwzględnić w tym wszystkie kobiety, które są uczestnikami projektu.

70. W jaki sposób wyliczać koszt stażu oraz stypendium stażowe w wypadku, gdy staż nie jest pełnym etatem?

W okresie odbywania stażu, stażyście przysługuje miesięczne stypendium stażowe w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę naliczane proporcjonalnie do liczby godzin stażu zrealizowanych przez stażystę.

71. Czy są limity jednostkowe kwot rozliczanych ryczałtem czy jedynie całość się liczy?

Przy rozliczaniu kwot ryczałtem nie ma limitów jednostkowych. Należy pamiętać, że kwotą ryczałtową jest kwota uzgodniona za wykonanie określonego w projekcie zadania na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie.

72. Czy etapy w ramach zadań w harmonogramie mogą być ogólne, zakładać kilka działań jednocześnie czy każde działanie musi być oddzielnym etapem?

Harmonogram powinien charakteryzować się racjonalnością działań tj. podział zadań na etapy z odpowiednią chronologią działań – powinien tworzyć logiczną całość.

73. Czy bardziej preferowany jest system opieki nad stażystami – 1 stażysta-1 opiekun czy 1 opiekun- 2-3 stażystów?

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020, na jednego opiekuna stażu nie może przypadać więcej niż 3 stażystów. IOK nie preferuje żadnego

„systemu opieki”. Wszystko oceniane jest indywidualnie na podstawie treści wniosku i odpowiednich argumentów przemawiających za wybranym sposobem opieki.

74. Czy w wypadku stażu osób niepełnosprawnych może jednocześnie pracować asystent takiej osoby i opiekun stażu czy tylko opiekun stażu?

Podstawowym celem pracy asystenta ON jest pomoc w reintegracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Asystent poprzez odpowiednie motywowanie, aktywizację i wsparcie przywraca im możliwość funkcjonowania w społeczeństwie.

Opiekun stażu natomiast to osoba, która wprowadza stażystę/praktykanta w zakres obowiązków oraz zapoznaje z zasadami i procedurami obowiązującymi w organizacji, w której odbywa staż/praktykę, a także monitoruje realizację przydzielonego w programie stażu/praktyki zakresu obowiązków i celów edukacyjno-zawodowych oraz udziela informacji zwrotnej stażystcie/praktykantowi na temat osiągniętych wyników i stopnia realizacji zadań.

Praca i zakres obowiązków tych osób nie wykluczają się.

75. Czy w wypadku osób niepełnosprawnych opiekun może towarzyszyć im również w drodze na i z szkolenia czy tylko w jego trakcie? Czy jego przejazd może być kosztem?

Wszystko zależy od treści wniosku i przedstawionej przez Państwo sytuacji uczestników projektu. Ważne jest szczegółowe uzasadnienie przedstawionych kosztów oraz odpowiednie argumenty przemawiające za potrzebą sfinansowania danej pozycji budżetowej.

76. Czy w wypadku terenów wiejskich, gdzie cena przejazdu komunikacją publiczną jest zmienna wg odległości można koszty dojazdu uczestników policzyć ryczałtowo? Czy dojazd uczestników może realizować prywatna firma przewozowa? Jeżeli tak to jakie są warunki do podpisania z nią umowy?

Zwrot kosztów podróży jest wydatkiem kwalifikowalnym jedynie w przypadku uczestniczenia we wsparciu oferowanym poza miejscem zamieszkania oraz w związku z uzasadnionymi potrzebami grupy docelowej (np. koszt dojazdów dla osób niepełnosprawnych, bezrobotnych). Zaleca się, aby podróż odbywała się publicznymi/zbiorowymi środkami transportu, z wyjątkiem gdy na danym terenie są uzasadnione powody dla innej formy podróży. Cena jest uzależniona od cenników operatorów komunikacji publicznej.

Nie jest zabroniona możliwość zawarcia umowy z prywatną firmą przewozową, jednak koszty świadczonej usługi nie mogą być znacznie zawyżone w stosunku do obecnej na danym terenie możliwości komunikacji publicznej.

77. Jak rozumieć przepisy dotyczące zleceń usług merytorycznych w zakresie szkoleń? Czy zatrudnienie jedynie szkoleniowca lub firmy z zewnątrz wyczerpuje przesłankę w sytuacji, gdy Wnioskodawcy organizuje całą resztę tj catering, salę, dojazd uczestników, druk materiałów?

W przypadku usługi szkoleniowej za usługę podstawową uznaje się usługę trenerską, natomiast za usługę powiazaną, np. zapewnienie sali na szkolenie. Podstawą oceny, czy w danym przypadku występuje zlecenie usługi merytorycznej jest sposób oznaczenia poszczególnych wydatków przez beneficjenta we wniosku o dofinansowanie projektu jako zadanie zleczone. Równie ważny jest jednak faktyczny sposób zlecenia usługi danemu wykonawcy w trakcie realizacji projektu i tym samym ustalenie czy usługi dodatkowe są usługami samoistnymi (odrębnymi) czy też nie. Jeżeli na etapie zapytania ofertowego beneficjent określił usługi odrębnie i były one odrębnie oceniane, a dodatkowo do realizacji każdej z usług (każdej części zamówienia) mógł zostać wybrany inny wykonawca, to usługi są samoistne i nie mogą być traktowane jako część zleczonej usługi merytorycznej. Kluczowym dla oceny czy dane usługi są usługami samoistnymi jest możliwość ich zlecenia różnym wykonawcom. Tym samym, nawet jeżeli część lub wszystkie zlecenia otrzymał jeden podmiot, to nie oznacza zlecenia usługi merytorycznej.

78. Czy zlecenie partnerowi projektu usług związanych z rozliczeniem i monitoringiem projektu wlicza się w limit „zleceń umów merytorycznych”? Czy można zatrudniać w projekcie osoby wskazane przez partnera?

Nie jest kwalifikowalne zlecenie usługi merytorycznej przez beneficjenta partnerom projektu i odwrotnie. Zlecenie usługi merytorycznej w ramach projektu oznacza powierzenie wykonawcom zewnętrznym, niebędącym personelem projektu, realizacji działań merytorycznych przewidzianych w ramach danego projektu, np. zlecenie usługi szkoleniowej. Poprzez zlecenie usługi merytorycznej należy rozumieć połączenie usługi podstawowej (będącej zasadniczym elementem realizowanego zadania merytorycznego, bez którego nie jest możliwe osiągnięcie założonych wskaźników projektu) oraz co najmniej jednej usługi dodatkowej, ściśle powiazanej z usługą podstawową, z zastrzeżeniem wymogów dotyczących standardów usług w ramach stawek jednostkowych.

79. Czy są ustalone „widelki” zarobków osób z kadry projektu? Jeżeli tak to jak się one kształtują?

Nie zostały określone „widelki” wynagrodzenia osób z kadry projektu. Należy jednak pamiętać, że powinny to być wydatki dokonane w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny.

80. Czy wkład własny może być finansowany ze środków pozyskanych w ramach Programu wyrównywania różnic III- obszar E realizowanego przez PFRON ?

W opinii Instytucji Zarządzającej RPO wniesienie wkładu własnego ze środków PFRON jest możliwe. Zasadnym byłoby, aby wnioskodawca określił, jakie wydatki będą sfinansowane ze środków PFRON. Beneficjent na etapie przygotowania wniosku, a także w trakcie jego realizacji powinien przestrzegać zasady związanej z zakazem podwójnego finansowania. Natomiast na etapie oceny wniosku, jeżeli oceniający stwierdzi prawdopodobieństwo zaistnienia podwójnego finansowania, należy, np. w trakcie negocjacji, wyjaśnić wątpliwości oceniającego w tym zakresie.

Ponadto zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Rozwoju zawartymi w Założeniach dla Instytucji Zarządzających dotyczących oceny potencjału i doświadczenia projektodawców oraz źródeł współfinansowania krajowego dla środków EFS w ramach programów operacyjnych 2014-2020: „(...) W odniesieniu do środków wnoszonych w ramach wkładu własnego przez beneficjentów EFS, źródłem finansowania wkładu własnego mogą być zarówno środki publiczne jak i prywatne. O zakwalifikowaniu źródła pochodzenia wkładu własnego (publiczny/prywatny) decydować będzie status prawny beneficjenta/partnera/strony trzeciej lub uczestnika. Wkład własny może więc pochodzić ze środków: (...) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – projekty na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane zgodnie z o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych”.

81. Czy do wskaźników zatrudnieniowych będą się liczyły osoby, które po zakończeniu udziału w projekcie pozyskają środki i rozpoczną działalność gospodarczą ze środków PFRON?

W opinii Instytucji Zarządzającej RPO do wskaźników zatrudnieniowych można wliczać osoby, które po zakończeniu udziału w projekcie pozyskają środki i rozpoczną działalność gospodarczą ze środków PFRON, z zastrzeżeniem, że środki te nie pochodziły ze współfinansowania EFS.

W rozdziale 3.2 lit. k. Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy: „(...) z kryterium efektywności zatrudnieniowej wyłączone są osoby, które podjęły działalność gospodarczą, w wyniku otrzymania w ramach projektu współfinansowanego z EFS zwrotnych lub bezzwrotnych środków na ten cel (zarówno w ramach projektu realizowanego przez beneficjenta, który w umowie o dofinansowanie projektu został zobowiązany do przedstawiania informacji niezbędnych do weryfikacji tego kryterium, jak również w ramach innego projektu EFS, tj. wdrażanego przez inny podmiot)”.

PFRON to Państwowy Fundusz Celowy, który między innymi finansuje rozpoczęcie działalności przez osoby z niepełnosprawnością. W przypadku opisanym w pytaniu, można zaliczyć podjęcie działalności gospodarczej, jako spełnienie kryterium efektywności, z

zastrzeżeniem, że uczestnik projektu złoży oświadczenie, że środki na działalność pochodziły z PFRON i nie były objęte programem współfinansowanym przez EFS.

82. Czy wysokość stypendium stażowego wskazana w Taryfikatorze obejmuje składki ZUS (czy są kwalifikowane w projekcie), tak aby uczestnik stażu otrzymał miesięcznie 1850 zł „na rękę” ?

Osobom uczestniczącym w stażach/praktykach Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze rynku pracy, Podrozdział 3.5 Warunki i procedury udzielania poszczególnych form wsparcia przez podmioty inne niż PUP-y Sekcja 3.5.2 Staże pkt 3 „W okresie odbywania stażu stażyście przysługuje miesięczne stypendium w wysokości nie większej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę naliczane proporcjonalnie do liczby godzin stażu zrealizowanych przez stażystę”. Kwota stypendium stażowego nie obejmuje składek pracodawcy.

83. Każdemu wydatkowi w budżecie szczegółowym należy przypisać jedną z wskazanych 6 kategorii wydatków. Jak należy definiować i co oznacza kategoria „wydatki towarzyszące” i osobno kategoria „inne” ?

W związku z brakiem konkretnej definicji poszczególnych kategorii wydatków w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, to beneficjent decyduje do jakiej kategorii zakwalifikuje wskazane wydatki. Należy zwrócić uwagę na to, aby wydatki były racjonalne, efektywne i spójne z określonymi w projekcie celami i zadaniami.